

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van besluit tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater, het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu en het besluit van de Vlaamse Regering van 23 mei 2025 over de omgevingshandhaving, wat betreft de implementatie van Europese regelgeving over de luchtkwaliteit
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

In voorliggend ontwerp van besluit wordt de richtlijn betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa (2024/2881) omgezet in het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne ("titel II van het VLAREM"). Meer specifiek worden er wijzigingen aangebracht in hoofdstuk 1.1.2 van titel II van het VLAREM, hoofdstuk 2.5 van titel II van het VLAREM en de bijhorende bijlagen 2.5.3 en 2.5.8 van titel II van het VLAREM.

Daarnaast worden er enkele wijzigingen aangebracht aan het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater, het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu (VLAREL) en het besluit van de Vlaamse Regering van 23 mei 2025 over de omgevingshandhaving (het Omgevingshandhavingsbesluit).

Na de verwerking van het advies van de Raad van State wordt het dossier ter definitieve goedkeuring voorgelegd.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Omgeving

Beleidsveld: Omgeving en natuur

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2025/162 en nr. 2025/170 over aanpassingen aan het DABM en het besluit werd op 30 juni 2025 gegeven.

De Inspectie van Financiën verleende gunstig advies op 8 september 2025. Het begrotingsakkoord werd verkregen op 13 oktober 2025.

De Vlaamse Regering heeft op 17 oktober 2025 het voorontwerp van besluit tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne een eerste keer principieel goedgekeurd. De Vlaamse minister, bevoegd voor omgeving en landbouw, heeft over voornoemd voorontwerp van besluit het advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) ingewonnen. De Minaraad onthaalt het ontwerp besluit positief. De Minaraad gaat akkoord met de voorgestelde wijzigingen. Daarnaast wijst de Minaraad op het gegeven dat volgens modelleringen met het huidige luchtbeleidsplan de strengere normen in 2030 niet gehaald zullen worden in een beperkt aantal specifieke gebieden. De raad geeft aan dat het momenteel onduidelijk is in hoeverre bijkomend beleid op vlak van klimaat, PAS, de nieuwe Green Deal Binnenvaart, Europese regelingen rond walstroom, etc. zorgen voor bijkomende reducties in deze specifieke gebieden. Het geactualiseerde luchtbeleidsplan werd op 17 juli 2026 principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering.

De Vlaamse regering heeft op 19 december 2025 het voorontwerp van besluit een tweede keer principieel goedgekeurd en voor advies voorgelegd aan de Raad van State.

De Raad van State verleende op 21 januari 2026 advies nr. 78.715/1 over het voorontwerp van besluit. De Raad heeft de adviesaanvraag onontvankelijk verklaard voor wat betreft de artikelen 1 (in zoverre het betrekking heeft op titel IX van het DABM), 5, 16, 18, 20, 21, 22, 24, 25, 35, 36 en 37 van het voorontwerp van besluit. Deze bepalingen vinden hun rechtsgrond in de nieuwe artikelen 9.1.4, 9.2.1, 9.3.2, 9.3.3 en 9.3.4 van het DABM, die op het moment dat de Raad van State zijn advies verleende, nog niet waren toegevoegd aan het DABM. Volgens de Raad konden deze bepalingen pas voor advies worden voorgelegd van zodra het ontwerp van decreet dat deze bepalingen toevoegt aan het DABM, werd goedgekeurd door het Vlaams Parlement. Dit is intussen gebeurd. Het decreet werd op 13 mei 2026 goedgekeurd in het Vlaams Parlement en op 22 mei 2026 bekrachtigd door de Vlaamse Regering.

Het advies nr. 78.715/1 dat de Raad van State op 21 januari 2026 verleende over de ontvankelijk verklaarde artikelen, werd als volgt verwerkt:

- Artikel 1 van het voorontwerp van besluit (ontworpen artikel 1.1.2, deel definities over luchtverontreiniging van VLAREM II) werd aangepast op basis van het advies van de Raad van State met nr. 78.714/1 (over het voorontwerp van decreet). De definities die door het decreet van 13 mei 2026 reeds zijn omgezet in artikel 9.1.1, §2 van het DABM, werden uit artikel 1 van het voorontwerp van besluit geschrapt.

- De verwijzing in de definitie van “lucht” in artikel 1 (ontworpen artikel 1.1.2, deel definities over luchtverontreiniging, punt 21° van VLAREM II) naar artikel 2 van de Richtlijn 89/654/EEG van de Raad werd vervangen door een verwijzing naar artikel III.1-1.2, eerste lid van de Codex over het welzijn op het werk van 28 april 2017.
- In het Verslag aan de Vlaamse Regering werd er een aanvullende toelichting opgenomen waarom de plan-MER-plicht niet van toepassing is op het voorontwerp van besluit.
- In de artikelsgewijze toelichting van het Verslag aan de Vlaamse Regering wordt toegelicht waarom de artikelen 3 en 4 toch worden behouden, ondanks het advies van de Raad om deze te schrappen.
- Wat de opmerking van de Raad betreft dat het belangrijk is dat er voldaan wordt aan de verplichting voor België om minstens twee supermonitoringsites te installeren (één op een rurale achtergrondlocatie en één op een stedelijke achtergrondlocatie), wordt in de artikelsgewijze toelichting van het Verslag aan de Vlaamse Regering bij artikel 10 toegelicht dat de naleving van deze verplichting zal worden verzekerd via het Coördinatiecomité in het kader van het bestaande samenwerkingsakkoord tussen de drie gewesten.
- De artikelen 43 tot en met 46 van het voorontwerp van besluit werden correct hernoemd naar de artikelen 40 tot en met 43.
- Bijlage 6, deel B werd geherformuleerd, zodat deze verplichting wordt benaderd vanuit het perspectief van de Vlaamse Milieumaatschappij.

De Vlaamse regering heeft op 19 juni 2026 het voorontwerp van besluit een derde keer principieel goedgekeurd en opnieuw ter advies voorgelegd aan de Raad van State. De Raad van State verleende op 31 juli 2026 advies nr. 79.630/1/V over het ontwerp van besluit. Dit advies had betrekking op de artikelen waarover de Raad nog geen advies had verleend in zijn advies nr. 78.715/1 van 21 januari 2026. Dit advies werd als volgt verwerkt:

- De rechtsgrondentabel werd aangepast:
 - Artikel 9.3.4 van het DABM werd geschrapt als rechtsgrond van het ontworpen artikel 2.5.2.1.3, eerste lid, 4° van titel II van het VLAREM aangezien de Raad terecht opmerkte dat artikel 9.3.4 van het DABM over emissiereductieprogramma's gaat en artikel 2.5.2.1.3 van VLAREM over luchtkwaliteitsplannen. Artikel 2.2.4 DABM werd vervangen door artikel 2.2.1, eerste lid DABM als rechtsgrond van het ontworpen artikel 2.5.2.4.1/1 van titel II van het VLAREM.
 - Artikel 2.2.6, §2 DABM werd toegevoegd als rechtsgrond aan het ontworpen artikel 2.5.2.3.6 van VLAREM. De Raad merkte terecht op dat naast de taakstelling van de Vlaamse Milieumaatschappij, een rechtsgrondbiedende bepaling ontbrak. De door de Raad aangehaalde artikels 2.2.4 en 2.2.8 (opgeheven vanaf 11/12/2026) zijn hiervoor geen rechtsgrond. Artikel 2.2.6, § 1 en 2, machtigt de Vlaamse Regering om de bevoegde meetinstantie aan te wijzen en nadere regels vast te stellen over meet- en bepalingsmethoden, de toetsing van de verkregen resultaten aan de vastgestelde normen en de verslaggeving daarover. Artikel 2.2.6, § 3, DABM bepaalt bovendien dat de Vlaamse Regering bij niet-naleving van de toepasselijke grens- of richtwaarden onderzoek laat verrichten naar de oorzaken daarvan. De beoordeling of en in welke mate een overschrijding aan opgewerveld strooizand of strooizout is toe te schrijven, sluit aan bij deze regeling.
- In het verslag aan de Vlaamse Regering werd bij het ontworpen artikel 1, punt 37° (de aangepaste definitie van “stof”) toegelicht waarom het niet mogelijk of wenselijk is om op voorhand exhaustief vast te leggen op welke onderdelen van titel II van het VLAREM deze definitie van toepassing is.
- In het verslag aan de Vlaamse Regering werd bij het ontworpen artikel 2.5.2.4.1 verder geduid wanneer het publiek moet worden geraadpleegd bij belangrijke actualisaties van luchtkwaliteitsplannen en routekaarten.

- Er werd in het verslag aan de Vlaamse regering verduidelijkt dat de noodmaatregelen niet gaan over een schorsing van vergunningen.
- In het ontworpen artikel 2.5.2.4.1 §6 werd verduidelijkt voor welke plannen er moet worden gewaakt over de samenhang met de luchtkwaliteitsplannen en de routekaarten waarbij de verwoording algemeen werd behouden om toekomstbestendig te zijn. In het verslag aan de Vlaamse regering werden concrete voorbeelden opgenomen.
- Het ontworpen artikel 2.5.2.4.1/1, §4 werd verwijderd omdat dit zich richt tot de lidstaten. Het derde lid werd echter behouden, omdat dit volgens de Europese Commissie moet worden omgezet in interne wetgeving.
- Het ontworpen artikel 2.5.2.5.1, §2, vijfde lid werd aangepast en in het verslag van de Vlaamse regering werd verdere duiding gegeven over de beschikbaarheid van de luchtkwaliteitsindex van het Europees Milieuagentschap. In §5 werd de volledige titel van het decreet van 20 februari 2009 betreffende de Geografische Data-Infrastructuur Vlaanderen aangevuld door toevoeging van de datum.
- De ontworpen artikelen die zich richten tot de lidstaten (ontworpen artikel 2.5.2.3.4, vijfde lid en ontworpen artikel 2.5.2.4.2, §6) werden verwijderd uit het ontwerp van besluit.
- Daarnaast werd het ontworpen artikel 2.5.2.4.4, §3 verwijderd omdat dit zich richt tot de lidstaten. De andere paragrafen moeten volgens de Europese Commissie wel worden omgezet in interne wetgeving en werden dus behouden.
- In bijlage 9 werd één van de noodmaatregelen die moet worden overwogen voor opname in de kortetermijnactieplannen (flexibele arbeidsregelingen) nader omschreven. Er wordt verduidelijkt dat het gaat om het aanmoedigen (en niet het verplichten) van flexibele arbeidsregelingen, zoals thuiswerk.
- De omzettingstabel werd aangepast aan de wijzigingen in het ontwerp van besluit naar aanleiding van het schrappen van de bepalingen die zich richten tot de lidstaten en geen omzetting vereisen. Daarnaast werden de verwijzingen naar de artikelen van het omzettingsbesluit aangepast aan de gewijzigde nummering.

Daarnaast werd in artikel 2.5.2.4.2 een grammaticale correctie gedaan door de verwoording licht aan te passen.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

In het voorliggend ontwerp van besluit wordt de richtlijn 2024/2881 betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa omgezet in het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne. Meer specifiek worden er wijzigingen aangebracht in hoofdstuk 1.1.2 van titel II van het VLAREM, hoofdstuk 2.5 van titel II van het VLAREM en de bijhorende bijlagen 2.5.3 en 2.5.8 van titel II van het VLAREM. De termen 'beoordelen' en 'beoordeling' worden allebei in het besluit gebruikt, conform met de bewoording van de richtlijn luchtkwaliteit (2024/2881).

De richtlijn 2024/2881 betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa voegt de richtlijn 2008/50 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2008 betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa en de richtlijn 2004/107 van het Europees Parlement en de Raad van 15 december 2004 betreffende arseen, cadmium, kwik, nikkel en polycyclische aromatische koolwaterstoffen in de lucht samen tot één geïntegreerde richtlijn.

De richtlijn 2024/2881 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2024 betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa bevat geactualiseerde luchtkwaliteitsnormen, zoals voor PM en NO₂, die vanaf 1 januari 2030 zullen gelden in Vlaanderen. De richtlijn betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa heeft als doel om de luchtkwaliteit te verbeteren zodat deze op termijn niet meer schadelijk is voor de gezondheid van de mens en de natuurlijke ecosystemen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor de artikelsgewijze bespreking wordt verwezen naar het verslag aan de Vlaamse Regering. Het verslag aan de Vlaamse Regering is toegevoegd in de bijlagen bij deze nota.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van besluit heeft een beperkte budgettaire impact op de Vlaamse Overheid. Volgens de bepalingen uit de Richtlijn (2024/2881) betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa moeten er op het Belgisch grondgebied twee monitoringsplaatsen worden geïnstalleerd en moeten er op het Belgisch grondgebied bijkomende UFP metingen worden gedaan. In het coördinatiecomité van IRCEL werd op 14 oktober 2024 in overleg met de drie gewesten bepaald dat Vlaanderen verantwoordelijk zal zijn voor de monitoringsplaats op stedelijke achtergrondlocatie en Wallonië voor de monitoringsplaats op rurale achtergrondlocatie. Dit zal worden opgenomen binnen de bestaande budgetten.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van besluit heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse Overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerp van besluit heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerp van besluit wordt voor definitieve goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater, het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu en het besluit van de Vlaamse Regering van 23 mei 2025 over de omgevingshandhaving, wat betreft de implementatie van Europese regelgeving over de luchtkwaliteit;
- 2° de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw te gelasten dit besluit in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

Bijlagen:

1. Ontwerp van besluit tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater, het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu en het besluit van de Vlaamse Regering van 23 mei 2025 over de omgevingshandhaving, wat betreft de implementatie van Europese regelgeving over de luchtkwaliteit, met bijhorende bijlagen;
2. Verslag aan de Vlaamse Regering;
3. Omzettingstabel;
4. Het advies van Raad van State nr. 78.715/1 van 21 januari 2026;
5. Het advies van Raad van State nr. 79.630/1/V van 31 juli 2026;
6. Rechtsgrondentabel.